

УДК 378:37.091.12.011.3-051:62/64]:811.161.2'42

Бивалькевич Л. М.ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5500-416X>

Кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри загальнотехнічних дисциплін та креслення
Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: tanofmystery@ukr.net

Лілік О. О.ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5187-1944>

Доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови і літератури
Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка,
(Чернігів, Україна) E-mail: lilik8383@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ КРЕОЛІЗОВАНИХ ТЕКСТІВ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ (У КОНТЕКСТІ ЗАДАЧНОГО ПІДХОДУ)

Мета статті – визначення особливостей використання креолізованих текстів у професійній підготовці майбутніх учителів на засадах задачного підходу.

Методологія. Дослідження здійснено з урахуванням засадничих положень низки методологічних підходів, а саме: діяльнісного, системного, особистісно орієнтованого, компетентнісного – на основі принципів взаємодоповнюваності і відповідності меті дослідження.

Наукова новизна. У статті вперше схарактеризовано особливості використання креолізованих текстів в професійній підготовці майбутніх учителів на основі задачного підходу; запропоновано приклади завдань з дисциплін соціально-гуманітарного і професійно-практичного блоків у контексті професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів, а також учителів української мови і літератури; обґрунтовано критерії відбору чи створення креолізованих текстів, їхній педагогічний потенціал.

Висновки. Задачний підхід є перспективним шляхом реформування освітнього процесу в педагогічному закладі вищої освіти, що забезпечить його цілісність, проблематизацію, технологічність.

Ефективну реалізацію задачного підходу в професійній підготовці майбутніх учителів можна забезпечити шляхом його впровадження на всіх етапах навчання, а також у контексті практик і науково-дослідницької роботи; розроблення методичних матеріалів, що відображають зміст навчання на основі зазначеного підходу, активним використанням креолізованих текстів у процесі розроблення і розв'язання навчальних задач.

Використання креолізованих текстів в освітньому процесі закладів вищої освіти потребує певної підготовки викладачів. Для відбору, використання чи створення зазначених текстів потрібен усвідомлений підхід і урахування особливостей функціонування психіки студентів, прогнозування результатів. Потрібно усвідомлювати, що використання креолізованих текстів є потужним засобом психічного впливу.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в розробленні методичного інструментарію (технологій, методів, прийомів і засобів) для використання креолізованих текстів у контексті задачного підходу в професійній підготовці майбутніх учителів.

Ключові слова: задачний підхід, креолізовані тексти, майбутні вчителі, професійна підготовка, заклади вищої освіти.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими або практичними завданнями. Провідним завданням модернізації системи вищої освіти є створення умов для розвитку особистості студента і якісної професійної підготовки майбутнього фахівця. На необхідності модернізації професійної підготовки вчителів зацентровано в міжнародних і державних документах із проблем розвитку освіти в умовах глобалізації та євроінтеграції (орієнтири «Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя» (2008), Стратегії інноваційного розвитку України на 2010–2020 рр. в умовах глобалізаційних викликів (2009), Педагогічної Конституції Європи (2013), Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти (2013), Концепції «Нова українська школа» (2016)).

Положення зазначених документів були відображені в державних освітніх стандартах вищої професійної освіти, які орієнтують викладачів на пошук нових форм і методів навчання, створення цілісних

освітніх технологій, розроблення нових, а також трансформацію традиційних підходів, одним із яких є задачний. Він набув поширення в системі вищої освіти наприкінці ХХ ст., проте на сучасному етапі потребує оновлення в умовах реформування освітньої галузі. На нашу думку, це можна здійснити шляхом цілеспрямованого застосування креолізованих текстів, які упродовж попереднього десятиліття набули широкої популярності в педагогічній практиці, проте методика їхнього використання наразі не розроблена.

Аналіз основних досліджень і публікацій з порушеної проблеми. Варто констатувати, що на сьогодні визначено теоретичні засади упровадження задачного підходу в професійну підготовку майбутніх учителів (праці Г. Балла, Д. Гришина, Ю. Кулюткіна, Н. Кузьміної, В. Оконя, В. Сластьоніна, Л. Фрідмана, М. Фрумкіна, Л. Спіріна). Практичні аспекти указаної проблеми розглянуто в роботах М. Басова, В. Гинєцинського, В. Давидова, І. Зимньої, Н. Талізної, А. Умана. На відміну від задачного підходу, креолізовані тексти стали предметом дослідження нещодавно, зокрема в 1990 році Ю. Сорокін і Є. Тарасов у праці «Креолізовані тексти та їх комунікативна функція», схарактеризували зазначену дефініцію й описали її ознаки [9]. Проведений аналіз наукових джерел дав підстави для висновку, що дослідники (О. Анісімова, А. Бернацька, Л. Большіянова) переважно зосереджували свою увагу на аналізі художніх особливостей креолізованих текстів, класифікаціях указаних текстів, дослідженні їхнього впливу на реципієнтів. На жаль, до сьогодні предметом наукового аналізу не стали особливості використання креолізованих текстів в професійній підготовці майбутніх учителів, їх вплив на формування професійних компетентностей.

Метою дослідження є визначення особливостей використання креолізованих текстів в професійній підготовці майбутніх учителів на засадах задачного підходу.

Висвітлення процедури теоретико-методологічного дослідження із зазначенням методів дослідження. Дослідження особливостей використання креолізованих текстів у контексті задачного підходу в професійній підготовці майбутніх учителів здійснювалося з урахуванням засадничих положень низки методологічних підходів, а саме: особистісно орієнтованого, діяльнісного, системного, компетентнісного.

Аналіз наукових досліджень дав підстави для висновку, що моделі задачної форми організації освітнього процесу, як правило, ґрунтуються на ідеях діяльнісного навчання, оскільки вся активність суб'єктів педагогічного процесу проектується та реалізовується у формі послідовного розв'язання низки взаємопов'язаних різноманітних задач. Водночас, Г. Балл розглядав задачний підхід як різновид системного підходу, визначаючи завдання як особливий вид систем [2]. У цьому контексті специфіка задачного підходу до організації освітньої діяльності зумовлена необхідністю розглядати навчальні (а згодом і професійні) ситуації як системи, здійснювати пошук систем, які забезпечують розв'язання цих задач, використовуючи якісні та кількісні характеристики, відповідні засоби і способи їх розв'язання. Окрім того, у центрі освітніх впливів завжди перебуває особистість, а тому в процесі розробки освітньої стратегії необхідно брати до уваги усю сукупність суб'єктивних факторів, що актуалізує необхідність застосування особистісно орієнтованого підходу. Оскільки одним із засадничих для реформування системи середньої і вищої освіти обрано компетентнісний підхід, то його основні положення взято до уваги під час дослідження особливостей впровадження креолізованих текстів в професійну підготовку майбутніх учителів.

У процесі наукового пошуку використано комплекс різних методів дослідження, зокрема: аналіз навчально-нормативної документації, літературознавчої, психологічної, педагогічної та методичної літератури – з метою визначення стану розробленості проблеми й перспектив її дослідження; зіставлення – для порівняння поглядів різних учених на досліджувану проблему, визначення напрямів дослідження та понятійно-категоріального апарату; індукції та дедукції, систематизації й узагальнення – для розроблення стратегії наукового дослідження, а також формулювання висновків.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. О. Дубасенюк зазначає, що педагогічну діяльність слід розглядати як постановку і розв'язання різноманітних задач у навчально-виховних системах. На думку дослідниці, задачний метод є універсальною технологією вивчення всіх педагогічних дисциплін, оскільки він виступає передумовою і провідним засобом засвоєння студентами технологічних основ педагогічної праці [6].

Задачна форма організації освітнього процесу в педагогічному закладі вищої освіти передбачає створення таких умов, за яких майбутні учителі мали б змогу самостійно аналізувати досліджувані явища і процеси, установлювати зв'язки між ними, усвідомлювати логіку, послідовність дій, зіставляти раніше вивчене з новими знаннями і використовувати їх для осмислення і вирішення проблемних ситуацій.

Пригодій М. А. зазначає, що задачний підхід до навчання логічно впливає зі змісту професійної діяльності вчителя, адже він має володіти цілісним баченням своїх професійних завдань, уміти прогнозувати розвиток подій у виробничій сфері, тому з реалізацією цілей професійної освіти треба співвіднести не одне завдання, а цілий комплекс. Якщо навчальна задача сформована на основі типової реальної ситуації, то студент змушений зайняти активну позицію, і в процесі розв'язання відбувається моделювання його діяльності як майбутнього фахівця [8]. Отже, розв'язання типових професійно орієнтованих задач дозволяє студенту набувати навичок аналізу ситуацій, виявляти сприятливі обставини, за яких діяльність може бути більш результативною, а цілі досягатимуться швидше. У процесі розв'язання навчальної технічної чи винахідницької задачі майбутній учитель постає перед проблемою, яка активізує його пізнавальну діяльність. Поетапне вирішення нових задач передбачає засвоєння майбутніми учителями нових способів дій, водночас відбувається закріплення способів дій,

засвоєних раніше. Завдання мають поступово ускладнюватися і набувати практичної спрямованості, щоб посилити мотивацію студентів, активізувати їх до аналізу реальних проблемних ситуацій, пов'язаних із майбутньою професійною діяльністю. Буркова Л. вважає, що саме таким шляхом формуються творчі здібності студентів, адже вирішення ускладнених завдань вимагає від суб'єктів максимальної активності під час аналізу заданої ситуації, проявів самостійності в пошуку розв'язання і застосування нетрадиційних підходів [5]. Сутність задачного підходу полягає у створенні умов для позитивної мотивації, «прийняття задачі» студентом, навчанні підходів і методів розв'язування задач, а також дає змогу викладачам посилити проблемну подачу навчального матеріалу під час лекційного викладу матеріалу, спонукає студентів до роздумів, творчого пошуку інформації, самостійних висновків, узагальнень. Проблемні питання та проблемні практичні задачі сприяють також розвитку рефлексії (самоспостереження, самозвіту), самосвідомості, самооцінки майбутніх фахівців. Під час творчого пошуку студент набуває нових знань, широко використовує операції мислення (порівняння, протиставлення, аналіз, синтез, тощо), асоціативні зв'язки, можливості пам'яті, аналогії та інші прийоми, що сприяють розвитку його професійних компетентностей.

Послідовно впроваджувана система навчальних завдань, що передбачає поступове ускладнення навчального та практичного матеріалу, має ґрунтуватися на реальних можливостях студентів, враховувати їх теоретичну і практичну підготовку на тому чи іншому етапі навчання, загальну й індивідуальну траєкторію розвитку особистості.

Наголосимо, що недоцільно організовувати весь освітній процес у закладах вищої освіти на основі задачного підходу. Слушною є думка М. Басова, що учити розв'язувати завдання і формувати системне та творче мислення – це одне, а будувати всі навчальні курси як задачні структури і проблемні ситуації – це зовсім інше [3]. Окрім того, упровадження задачного підходу передбачає перетворення, пов'язані з формами організації освітнього процесу, а тому, доцільно вводити такий підхід лише на останніх курсах, де вивчаються спеціальні дисципліни та дисципліни за вибором. Очевидно, що реалізація задачного підходу потребує від суб'єктів освітнього процесу в закладі вищої освіти ґрунтовної підготовки: студенти мають володіти базовими знаннями із соціально-гуманітарних дисциплін, а також уміннями й навичками з курсів професійної і практичної підготовки.

Саме в контексті реалізації задачного підходу пропонуємо активно використовувати креолізовані тексти як один із засобів адаптації текстової навчальної інформації до специфіки «кліпового» мислення сучасної молоді, а також як засіб стимулювання особистісного і професійного розвитку майбутніх фахівців, один із можливих шляхів інтенсифікації освітнього процесу в педагогічних закладах вищої освіти.

Зазначимо, що креолізовані тексти є результатом поєднання елементів, що належать до різних семіотичних систем – вербальної та невербальної, чи іконічної, до якої входять ілюстрації (фотографії та малюнки), різні за характером – художньо-образні, декоративні, пізнавальні тощо, а також схеми, таблиці, формули, символічні зображення тощо. Вербальна й невербальна частини креолізованого тексту поєднані на різних рівнях – на змістовому, змістово-композиційному та змістово-мовному [1; 4].

Використання креолізованих текстів потребує вироблення критеріїв їх добору, зокрема: виховний потенціал вербальних і зображувальних одиниць зазначеного тексту, інформативність, актуальність, адаптованість, доступність, наповненість дидактично значущими мовними одиницями, урахування психологічних особливостей реципієнтів, стилістична й жанрова довершеність, пошуковий і дослідницький потенціал, спроможність тексту спонукати реципієнтів до творчої діяльності.

У процесі відбору (чи створення) креолізованих текстів особливу увагу необхідно приділяти їхньому змісту. Зазначені тексти мають бути насамперед цікавими для студентів, вирізнятися певною новизною, спонукати реципієнтів до роздумів, мати проблемний характер. Важливо, щоб текст не просто подавав готову інформацію, а стимулював появу запитань, бажання в студентів висловитися, тим самим активізуючи мовлення й мислення. Зміст креолізованих текстів має сприяти виникненню дискусій, у процесі яких викладач спрямовує діяльність студентів.

Насамперед важливого значення в професійній підготовці майбутніх учителів набувають навчальні курси циклу соціально-гуманітарної підготовки, які спрямовані на здобуття філософської, політологічної, культурологічної, соціологічної, правознавчої, економічної, фізкультурно-оздоровлювальної освіти, тобто засвоєння системи академічних знань, базових умінь і навичок. З-поміж нормативних навчальних курсів особливого значення набувають дисципліни «Історія України», «Філософія», «Історія української культури»; варіативних – «Релігієзнавство», «Політологія», «Соціологія», «Етика й естетика». У процесі опанування вказаних курсів у майбутніх учителів відбувається нагромадження фактичних відомостей з історії України, вітчизняної і зарубіжної історії і культури; утвердження естетичних смаків, ставлень до власної історії, культури, формування ціннісних орієнтацій, професійної позиції, прагнень, особистісних рис.

У межах курсу історії України майбутнім учителям варто запропонувати для аналізу карикатури та плакати, які вони повинні мають співвіднести з певною епохою, упізнати явище, яке на них зображене, схарактеризувати його. У процесі викладання дисциплін «Історія української і зарубіжної культур» рекомендовано завдання, пов'язані з переглядом творів різних видів мистецтв, як-от: буктрейлера, мультфільма чи кінофільма тощо.

Засвоєння теоретичних і прикладних відомостей із психолого-педагогічних, методичних дисциплін, набуття професійно значущих якостей передбачено навчальними дисциплінами циклу

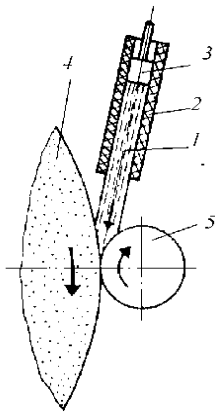
професійної та практичної підготовки, який є найбільш важливим. Особливого значення набувають курси загальної, вікової, педагогічної й соціальної психології, педагогіки, методик навчання і виховної роботи. У контексті зазначених дисциплін пропонуємо завдання щодо аналізу педагогічних ситуацій, які подано у формі креолізованого тексту; наочності, розробленої учителями чи студентами, для проведення уроків з певного навчального предмета. Зазначимо, що в процесі відбору навчального матеріалу, що містить педагогічні задачі, викладачі мають орієнтуватися на особистий досвід студентів, набутий під час педагогічних практик, спонукати до самооцінювання, що сприяє формуванню в майбутніх учителів гуманістично спрямованої позиції, ціннісних орієнтацій. З цього приводу Ю. М. Кулюткін і Г. С. Сухобська зазначають, що провідною метою розв'язання педагогічних задач у процесі підготовки вчителя виступає засвоєння студентами критеріїв оцінювання власних педагогічних рішень, принципів і правил такого «апарату» організації педагогічної діяльності [7]. Зазначимо, що важливим є використання креолізованих текстів у науково-дослідницькій діяльності майбутніх учителів, як-от: у процесі підготовки і захисту курсових і кваліфікаційних робіт, підготовки доповідей і статей, презентації своїх наукових розробок.

Особливе місце посідають курси професійної і практичної підготовки, у процесі опанування яких майбутні учителі мають засвоїти теоретичні і практичні основи обраної спеціальності. Специфіка реалізації задачного підходу, а також відбору й використання креолізованих текстів зокрема залежить від напрямку підготовки. Так, наприклад, навчальні плани факультетів, що здійснюють підготовку майбутніх інженерів-педагогів, містять низку дисциплін, як-от: «Слюсарна і столярна справа», «Нарисна геометрія», «Технологія конструкційних матеріалів», «Метрологія, стандартизація и управління якістю», «Різання матеріалів, верстати та інструменти», «Основи теорії автомобіля та трактора», «Механічна обробка металів і деревини», «Технічна творчість учнів», «Основи інженерно-технічної творчості».

У процесі опанування загальнотехнічних дисциплін використання креолізованих текстів набуває особливого значення, оскільки в науково-технічних текстах зображення виконують пізнавальну функцію. Без зображень такі тексти можуть втрачати свою текстуальність, оскільки формули, символічні зображення, графіки, таблиці, технічні малюнки, геометричні фігури містять основний зміст тексту, є його смисловими елементами. У таких випадках словесний текст лише поєднує ці зображення, становить певне їхнє обрамлення.

Наприклад, студентам варто запропонувати таку задачу: «Для охолодження ріжучого інструменту була придумана змащувально-охолоджуюча рідина (ЗОР), якою поливають і інструмент, і оброблювану деталь. Під час поливу витрачається набагато більше охолоджуючої рідини, ніж потрібно, рідина розбризкується, забруднює робоче місце, випаровується і насичує повітря шкідливими газами. При цьому використовується складна гідравлічна система з відстійниками, фільтрами і насосом. Змочена ЗОР стружка незручна при транспортуванні та утилізації. Запропонуйте варіанти розв'язання суперечності».

Одним із варіантів розв'язання є зміна агрегатного стану об'єкта, тобто використовувати ЗОР в замороженому вигляді (рис. 1). Для цього на шліфувальному верстаті встановлюють прямокутну трубку. Спочатку в трубку поміщають брусок льоду з ЗОР, а потім вводять невеликий важель, так щоб брусок, який поступово піддаватиме, опускався вниз і поступово контактував з поверхнями кола й оброблюваною зразка. Зменшуються розбризкування ЗОР і її втрати з вологою стружкою. Креолізовані тексти рекомендуємо впроваджувати і в професійну підготовку майбутніх учителів української мови і літератури, які опановують низку дисциплін з циклу професійної і практичної підготовки, зокрема: «Сучасна українська літературна мова», «Історія української літератури», «Вступ до літературознавства», «Історія української мови», «Вступ до мовознавства» тощо. Навчальний матеріал з курсу «Сучасна українська літературна мова» (з фонетики, лексикології, орфографії, морфології, синтаксису й пунктуації, стилістики) може бути представлений у форматі креолізованого тексту. У процесі дослідження студентам варто запропонувати рекламні плакати, у яких вони мають знайти помилки. Крім того, для аналізу можна надати відеозаписи відповідної тематики, студенти мають знайти в них порушення мовних норм. У процесі аналізу ситуації варто враховувати вікові особливості студентів, специфіку гендерного сприйняття, культурні,

Рис. 1.1. Використання ЗОР в замороженому стані

- 1 – заморожена ЗОР;
- 2 – направляючий пенал для льодяного бруска;
- 3 – важель;
- 4 – шліфувальний круг;
- 5 – оброблювана деталь

традиційні уподобання тощо. У межах курсу «Історія української літератури» у формі креолізованого тексту студенти можуть оформити матеріали у вигляді слайд-шоу, мультимедійної презентації, плакату, буктрейлера тощо, а також зіставити художній текст з коміксом, графічним романом, ілюстраціями тощо. У межах зазначених дисциплін викладачі мають пропонувати студентам-філологам навчальні задачі, результатом яких є створення креолізованих текстів або аналіз запропонованих.

Висновки з дослідження і перспективи подальших наукових розвідок. Задачний підхід є перспективним шляхом реформування освітнього процесу в педагогічному закладі вищої освіти, що забезпечить його цілісність, проблематизацію, технологічність.

Ефективну реалізацію задачного підходу в професійній підготовці майбутніх учителів можна забезпечити шляхом його впровадження на всіх етапах навчання, а також у контексті практик і науково-дослідницької роботи; розроблення методичних матеріалів, що відображають зміст навчання на основі зазначеного підходу, активним використанням креолізованих текстів у процесі розроблення і розв'язання навчальних задач. Використання креолізованих текстів в освітньому процесі закладів вищої освіти потребує певної підготовки викладачів. Для відбору, використання чи створення зазначених текстів потрібен усвідомлений підхід і урахування особливостей функціонування психіки студентів, прогнозування результатів. Потрібно усвідомлювати, що використання креолізованих текстів є потужним засобом психічного впливу.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в розробленні методичного інструментарію (технологій, методів, прийомів і засобів) для використання креолізованих текстів у контексті задачного підходу в професійній підготовці майбутніх учителів.

References

1. Анисимова Е. Лингвистика текста и межкультурная коммуникация (на материале креолизованных текстов): учеб. пособие для студ. фак. иностр. яз. вузов. Москва: Издательский центр «Академия», 2003. 128 с.
Anisimova, E. (2003). *Lingvistika teksta i mezhkulturnaja komunikatsija (na materiale kreolizovannyh tekstov)* : ucheb. posobie dlja stud. fak. inostr. jaz. vuzov. [Text linguistics and intercultural communication (based on the creolized texts)]. Moscow, Russia : Izdatelskij tsentr «Akademija».
2. Балл Г. А. Теория учебных задач. Москва: Педагогика, 1990. 183 с.
Ball, G. A. (1990). *Teorija uchebnyh zadach* [Theory of the learning tasks]. Moscow, USSR : Pedagogika.
3. Басов М. Я. Избранные психологические произведения. Москва: Наука, 1991. 568 с.
Basov, M. Ja. (1991). *Izbrannye psichologicheskie proizvedenija* [Selected psychological works]. Moscow, Russia : Nauka.
4. Бернацкая А. К проблеме «креолизации» текста: история и современное состояние. *Речевое обращение: специализированный вестник*. Красноярск, 2000. С. 104–110.
Bernackaja, A. (2000). K probleme «kreolizatsii» teksta: istorija i sovremennoe sostojanie [To the problem of the texts' «creolization»: history and current state]. *Rechevoe obrashchenie: spetsializirovannyj vestnik – Speech: specialized messenger*. Krasnojarsk, Russia. 104–110.
5. Буркова Л. В. Наукові підходи до розуміння поняття «задача» в навчальному процесі. *Науково-методичний Вісник «Джерела» Івано-Франківського ОІППО*, 2009. № 1–2 (57–58). С. 31–42.
Burkova, L. V. (2009). Naukovi pidkhody do rozuminnia poniattia «zadacha» v navchalnomu protsesi [Scientific approaches to understanding the concept of "task" in the educational process]. *Naukovo-metodychnyi Visnyk «Dzherela» Ivano-Frankivskoho OIPPO – Naukovo-methodic Bulletin Dzherela Ivano-Frankivskogo OIPPO*. 1–2 (57–58), 31–42.
6. Дубасенюк О. А. Реалізація задачного підходу у професійній підготовці майбутнього вчителя. *Нові технології навчання: матер. міжнар. конф. «Духовно-моральне виховання і професіоналізація: виклики XXI ст.»*. № 66. Ч. 1. Київ-Вінниця, 2010. С. 159–164.
Dubaseniuk, O. A. (2010). Realizatsiia zadachnoho pidkhodu u profesiinii pidhotovtsi maibutnoho vchytelia [Realization of a task-oriented approach in the training of the future teacher]. *Novi tekhnologii navchannia: mater. mizhnar. konf. «Dukhovno-moralne vykhovannia i profesionalizatsiia: vyklyky XXI st.»*. – *New Learning Technologies: Proceedings international conference "Spiritual and moral upbringing and professionalization: challenges of the XXI century"*. 66. Ch. 1. Kyiv-Vinnitsia, Ukraine. 159–164.
7. Кулюткин Ю. Н., Сухобская Г. С. Моделирование педагогических ситуаций: проблемы повышения качества и эффективности общепедагогической подготовки учителя. Москва: Педагогика, 1981. 120 с.
Kuljutkin, Ju. N., Suhobskaja, G. S. (1981). Modelirovanie pedagogicheskikh situacij: problemy povyshenija kachestva i jeffektivnosti obshchepedagogichesknoj podgotovki uchitelja [Modeling the pedagogical situations: problems of improving the quality and effectiveness of general pedagogical teacher training]. Moscow, Russia : Pedagogika.
8. Пригодій М. А. Вплив технічних задач на активізацію пізнавальної діяльності учнів під час профільного навчання. *Молодь і ринок*. 2008. №6 (41). С. 68–71.
Pryhodii, M. A. (2008). Vplyv tekhnichnykh zadach na aktyvizatsiiu piznavalnoi diialnosti uchniv pid chas profilnoho navchannia [Influence of the technical tasks on activating pupils' cognitive activity during the profile education]. *Molod i rynek – Youth and the market*. 6 (41), 68–71.
9. Сорокин Ю., Тарасов Е. Креолизованные тексты и их коммуникативная функция. Оптимизация речевого воздействия. Москва: Наука, 1990. С. 180–186.
Sorokin, Ju., & Tarasov, E. (1990). *Kreolizovannye teksty i ih kommunikativnaja funktsija. Optimizacija rehovogo vozdejstvija* [Creolized texts and their communicative functions. Speech impact optimization]. Moscow, USSR : Nauka. 180–186.

Byvalkevych L.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5500-416X>

Candidate of Pedagogical Sciences (PhD),

Senior Lecturer of the Department of General Technical Disciplines and Drawing

T. H. Shechenko National University «Chernihiv Colehium»

(Chernihiv, Ukraine) E-mail: manofmystery@ukr.net

Lilik O.

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5187-1944>

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Ukrainian Language and Literature

T. H. Shechenko National University «Chernihiv Colehium»

(Chernihiv, Ukraine) E-mail: lilik8383@ukr.net

CREOLIZED TEXTS' USAGE IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS (IN THE CONTEXT OF THE TASK APPROACH)

Article's purpose is to determine the peculiarities of the creolized texts' usage in the professional training of future teachers on the basis of the task approach.

Methodology. The research is done taking into account the basic principles of a number of methodological approaches, namely: activity, systemic, personally oriented, competence – on the basis of the principles of complementarity and conformity of the research goal.

Scientific novelty. In the article for the first time the features of creolized texts' usage in the training of future teachers on the basis of a task approach are characterized; Examples of tasks on disciplines of social-humanitarian and professional-practical blocks in the context of training of future engineer-teachers, as well as teachers of the Ukrainian language and literature are offered; the criteria for creolized texts' selection or creation, their pedagogical potential are substantiated.

Conclusions. The task approach is a promising way of reforming the educational process in the pedagogical institutions of higher education, which will ensure its integrity, problematization, and technological capacity.

Effective implementation of the task approach in the professional training of future teachers can be ensured through its implementation at all stages of learning, as well as in the context of practice and scientific-research work; the development of methodical materials that reflect the content of training on the basis of this approach, the active creolized texts' usage in the process of developing and solving the educational tasks.

Using creolized texts in the educational process of the pedagogical institutions of higher education requires some training of tutors. To select, use or create these texts requires a conscious approach and taking into account the peculiarities of the functioning of the student's psyche, forecasting the results. It is necessary to realize that the creolized texts' usage is a powerful means of psychic influence.

The prospects for further research are seen in the development of the methodical tools (technologies, methods, techniques and tools) for creolized texts' usage in the context of a task approach in the professional training of future teachers.

Key words: task approach, creolized texts, future teachers, professional training, institutions of higher education.

Стаття надійшла до редакції 01.05.2019 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор С. В. Грищенко